

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

14 noiembrie 2017 *

„Trimitere preliminară – Politica agricolă comună – Articolul 42 TFUE – Regulamentul (CE) nr. 2200/96 – Regulamentul (CE) nr. 1182/2007 – Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 – Practici anticoncurențiale – Articolul 101 TFUE – Regulamentul nr. 26 – Regulamentul (CE) nr. 1184/2006 – Organizații de producători – Asociații ale organizațiilor de producători – Misiunile acestor organizații și asociații – Practica stabilirii unor prețuri minime de vânzare – Practică de concertare privind cantitățile introduse pe piață – Practică de schimburi de informații strategice – Piața franceză a andivelor”

În cauza C-671/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța), prin decizia din 8 decembrie 2015, primită de Curte la 14 decembrie 2015, în procedura

Président de l’Autorité de la concurrence

împotriva

Association des producteurs vendeurs d’endives (APVE),

Comité économique régional agricole fruits et légumes de Bretagne (Cerafel),

Fraileg SARL,

Prim’Santerre SARL,

Union des endiviers, fosta Fédération nationale des producteurs d’endives (FNPE),

Soleil du Nord SARL,

Comité économique fruits et légumes du Nord de la France (Celfnord),

Association des producteurs d’endives de France (APEF),

Section nationale de l’endive (SNE),

Fédération du commerce de l’endive (FCE),

France endives société coopérative agricole,

Cambrésis Artois-Picardie endives (CAP’Endives) société coopérative agricole,

* Limba de procedură: franceza.

Marché de Phalempin société coopérative agricole,
Primacoop société coopérative agricole,
Coopérative agricole du marais audomarois (Sipema),
Valois-Fruits union de sociétés coopératives agricoles,
Groupe Perle du Nord SAS,
Ministre de l'Économie, de l'Industrie et du Numérique,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul A. Tizzano, vicepreședinte, domnii L. Bay Larsen, T. von Danwitz și J. Malenovský, președinți de cameră, domnii E. Juhász, A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, D. Šváby (raportor) și F. Biltgen, doamna K. Jürimäe și domnii C. Lycourgos și M. Vilaras, judecători,

avocat general: domnul N. Wahl,

grefier: doamna V. Giacobbo-Peyronnel, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 31 ianuarie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru président de l'Autorité de la concurrence, de H. Génin, de S. Subrémon Lukaszewicz și de I. de Silva, în calitate de agenți, asistați de J.-P. Duhamel, avocat;
- pentru Comité économique régional agricole fruits et légumes de Bretagne (Cerafel), Comité économique fruits et légumes du Nord de la France (Celfnord), Association des producteurs d'endives de France (APEF), Section nationale de l'endive (SNE) și Fédération du commerce de l'endive (FCE), de H. Calvet, de P. Morrier, de Y. Chevalier și de A. Bouviala, avocats;
- pentru Fraileg SARL și Prim'Santerre SARL, de J.-L. Fourgoux și de L. Djavadi, avocats;
- pentru France endives société coopérative agricole, Cambrésis Artois-Picardie endives (CAP'Endives) société coopérative agricole, Marché de Phalempin société coopérative agricole, Primacoop société coopérative agricole, Coopérative agricole du marais audomarois (Sipema) și Groupe Perle du Nord SAS, de B. Néouze, de V. Ledoux și de S. Pasquesoone, avocats;
- pentru guvernul francez, de G. de Bergues, de D. Colas, de S. Horrenberger, de C. David și de J. Bousin, în calitate de agenți;
- pentru guvernul spaniol, de A. Gavela Llopis, în calitate de agent;
- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Gentili, avvocato dello Stato;
- pentru Comisia Europeană, de X. Lewis, de A. Bouquet și de B. Mongin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 6 aprilie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 101 TFUE coroborat cu articolul 2 din Regulamentul nr. 26 al Consiliului din 4 aprilie 1962 de aplicare a anumitor reguli de concurență în domeniul producției și comercializării de produse agricole (JO 1962, 30, p. 993, Ediție specială, 03/vol. 1, p. 3), cu articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 2200/96 al Consiliului din 28 octombrie 1996 privind organizarea comună a pieței în sectorul fructelor și legumelor (JO 1996, L 297, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 20, p. 29), cu articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 1184/2006 al Consiliului din 24 iulie 2006 de aplicare a anumitor norme de concurență în domeniul producției și comerțului cu produse agricole (JO 2006, L 214, p. 7, Ediție specială, 03/vol. 74, p. 167), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 (JO 2007, L 299, p. 1, rectificare în JO 2008, L 155, p. 28) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1184/2006”), cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1182/2007 al Consiliului din 26 septembrie 2007 de stabilire a unor norme specifice cu privire la sectorul fructelor și legumelor și de modificare a Directivelor 2001/112/CE și 2001/113/CE și a Regulamentelor (CEE) nr. 827/68, (CE) nr. 2200/96, (CE) nr. 2201/96, (CE) nr. 2826/2000, (CE) nr. 1782/2003 și (CE) nr. 318/2006 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2202/96 (JO 2007, L 273, p. 1), precum și cu articolul 122 primul paragraf și cu articolul 176 din Regulamentul nr. 1234/2007, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 491/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 (JO 2009, L 154, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1234/2007”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între président de l’Autorité de la concurrence (Franța), pe de o parte, și Association des producteurs vendeurs d’endives (APVE), Comité économique régional agricole fruits et légumes de Bretagne (Cerafel), Fraileg SARL, Prim’Santerre SARL, Union des endiviers, fostă Fédération nationale des producteurs d’endives (FNPE), Soleil du Nord SARL, Comité économique fruits et légumes du Nord de la France (Celfnord), Association des producteurs d’endives de France (APEF), Section nationale de l’endive (SNE), Fédération du commerce de l’endive (FCE), France endives société coopérative agricole, Cambrésis Artois-Picardie endives (CAP’Endives) société coopérative agricole, Marché de Phalempin société coopérative agricole, Primacoop société coopérative agricole, Coopérative agricole du marais audomarois (Sipema), Valois-Fruits union de sociétés coopératives agricoles și Groupe Perle du Nord SAS, precum și ministre de l’Économie, de l’Industrie et du Numérique, pe de altă parte, în legătură cu decizia din 6 martie 2012 prin care Autorité de la concurrence, în special în temeiul articolului 101 alineatul (1) TFUE, a constatat și a sancționat financiar o înțelegere complexă și continuă pe piața franceză a andivelor (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Dispozițiile de drept derivat privind organizarea comună a pieței în sectorul fructelor și legumelor aplicabile faptelor din litigiul principal sunt cuprinse în Regulamentul nr. 2200/96, aplicabil până la 31 decembrie 2007, în Regulamentul nr. 1182/2007, abrogat prin Regulamentul (CE) nr. 361/2008 al Consiliului din 14 aprilie 2008 de modificare a Regulamentului nr. 1234/2007 (JO 2008, L 121, p. 1), precum și în Regulamentul nr. 1234/2007. Acest din urmă regulament a fost abrogat, începând de la 1 ianuarie 2014, prin Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului (JO 2013, L 347, p. 671), care însă nu este aplicabil faptelor din cauza principală.

- 4 Dispozițiile de drept derivat care guvernează aplicarea normelor de concurență ale Uniunii Europene în cazul producției și al comerțului cu produse agricole din sectorul fructelor și legumelor au fost adoptate de legiuitorul Uniunii în cadrul Regulamentului nr. 26, căruia i-au urmat Regulamentul nr. 1184/2006, precum și articolele 175-182 din Regulamentul nr. 1234/2007.

Regulamentul nr. 26

- 5 Articolul 1 din Regulamentul nr. 26 prevede:

„De la intrarea în vigoare a prezentului regulament, articolele [101-106 TFUE], precum și dispozițiile necesare punerii lor în aplicare se aplică tuturor acordurilor, deciziilor și practicilor prevăzute la articolul [101 alineatul (1) și la articolul 102 TFUE] privind producția sau comerțul de produse menționate în anexa II la tratat, sub rezerva dispozițiilor articolului 2.”

- 6 Articolul 2 alineatul (1) din acest regulament are următorul cuprins:

„Articolul [101 alineatul (1) TFUE] nu se aplică acordurilor, deciziilor și practicilor prevăzute la articolul anterior care sunt parte integrantă a unei organizări naționale a pieței sau care sunt necesare pentru realizarea obiectivelor prevăzute la articolul [39 TFUE]. De asemenea, prezentul articol nu se aplică acordurilor, deciziilor și practicilor privind agricultorii, asociațiile de agricultori sau asociațiile de astfel de asociații dintr-un singur stat membru, dacă, fără să presupună obligația de a practica un preț stabilit, acestea se referă la producția sau vânzarea de produse agricole sau la utilizarea de instalații comune de depozitare, de prelucrare sau de transformare a produselor agricole, cu condiția ca, prin aceste activități, Comisia să nu constate excluderea concurenței sau periclitarea obiectivelor prevăzute la articolul [39 TFUE].”

Regulamentul nr. 2200/96

- 7 Considerentele (7) și (16) ale Regulamentului nr. 2200/96 au următorul cuprins:

„(7) întrucât organizațiile de producători reprezintă elementele de bază pentru organizarea pieței comune, operațiunile descentralizate pe care le asigură la nivelul lor; întrucât în fața unei și mai mari concentrări a cererii gruparea furnizărilor din aceste organizații devine mai mult ca niciodată o necesitate economică pentru consolidarea poziției producătorilor pe piață; întrucât o astfel de grupare trebuie efectuată în mod voluntar și trebuie să își dovedească utilitatea prin aria de acoperire și eficiența serviciilor oferite de organizațiile de producători membrilor acestora; întrucât problema livrării produselor către organizațiile specializate de producători anterioare intrării în vigoare a prezentului regulament nu a fost dezbătută [a se citi «nu se pune în discuție»];

[...]

(16) întrucât, pentru a se stabiliza prețurile, este de dorit ca organizațiile de producători să poată interveni pe piață, în special prin decizia de a nu da spre vânzare anumite cantități în anumite perioade; întrucât aceste operațiuni de retragere nu trebuie privite ca o cale alternativă la piața însăși; întrucât finanțarea comunitară a retragerilor ar trebui, prin urmare, limitată la un anumit procent al producției, iar compensația comunitară acordată la un nivel redus, deși utilizarea fondurilor operaționale în acest sens ar trebui permisă; întrucât, pentru o mai mare ușurință, compensația comunitară ar trebui stabilită la o valoare fixă pentru fiecare produs; întrucât, pentru a se obține o reducere comparabilă pentru toate produsele, sunt necesare anumite diferențieri.”

8 Articolul 11 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„În sensul prezentului regulament, «organizație de producători» reprezintă orice persoană juridică:

(a) înființată la inițiativa cultivatorilor următoarelor categorii de produse prezentate în articolul 1 alineatul (2):

[...]

(iii) legume;

[...]

(b) al cărei obiect de activitate constă în:

1. asigurarea faptului că producția este planificată și modificată conform cererii, în special conform condițiilor de calitate și cantitate;
2. promovarea concentrației [a se citi «concentrării»] aprovizionării și plasarea pe piață a produselor obținute de membrii săi;
3. reducerea costurilor de producție și stabilizarea prețurilor de producător;
4. promovarea utilizării practicilor de cultivare, a tehnicilor de producție și a practicilor de gestiune a deșeurilor care să nu dăuneze mediului înconjurător, în special pentru protecția calității apelor, a solului și a peisajului natural, precum și menținerea și/sau încurajarea biodiversității;

[...]”

9 Sub titlul „Mecanisme de intervenție”, articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2200/96 prevede că „[o]rganizațiile de producători și asociațiile acestora pot hotărî să nu scoată la vânzare produsele prevăzute la articolul 1 alineatul (2) la care au contribuit membrii lor, în cantitățile și pe perioadele pe care le consideră oportune”.

Regulamentul nr. 1184/2006

10 Articolul 1a din Regulamentul nr. 1184/2006 prevede:

„Articolele [101-106 TFUE] și dispozițiile pentru punerea în aplicare a acestora, sub rezerva dispozițiilor articolului 2 din prezentul regulament, se aplică ansamblului de acorduri, decizii și practici menționate la articolul [101 alineatul (1) și la articolul 102 TFUE] care se raportează la producția sau la comerțul cu produsele menționate la articolul 1.”

11 Articolul 2 alineatul (1) din acest regulament are următorul cuprins:

„Articolul [101 alineatul (1) TFUE] nu se aplică acordurilor, deciziilor și practicilor menționate la articolul 1a din prezentul regulament, care fac parte integrantă dintr-o organizație națională de piață sau care sunt necesare la realizarea obiectivelor enunțate la articolul [39 TFUE].

[...]”

Regulamentul nr. 1182/2007

12 Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1182/2007 prevede:

„În sensul prezentului regulament, prin «organizație de producători» se înțelege orice persoană juridică sau parte clar definită a unei persoane juridice care răspunde următoarelor cerințe:

- (a) a fost înființată la inițiativa agricultorilor, în sensul articolului 2 litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1782/2003, care cultivă unul sau mai multe din produsele enumerate la articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 2200/96 și/sau doar produse de genul respectiv destinate exclusiv transformării;
- (b) are drept obiectiv utilizarea de practici de cultură, tehnici de producție și tehnici de gestionare a deșeurilor care să respecte mediul, în special în vederea protejării calității apelor, a solului și a spațiului rural și în vederea ocrotirii sau a favorizării biodiversității;
- (c) are unul sau mai multe din următoarele obiective:
 - (i) să asigure planificarea și adaptarea producției la cerere, în special în privința calității și a cantității;
 - (ii) să concentreze aprovizionarea și plasarea pe piață a produselor obținute de membrii săi;
 - (iii) să optimizeze costurile de producție și să stabilizeze prețurile de producție;
- (d) actul său constitutiv să respecte cerințe specifice, astfel cum sunt enunțate la alineatul (2), și
- (e) să fi fost recunoscută de statul membru în cauză, în conformitate cu articolul 4.”

Regulamentul nr. 1234/2007

13 Articolul 103c alineatul (1) din Regulamentul nr. 1234/2007 prevede că programele operaționale în sectorul fructelor și în cel al legumelor urmăresc două sau mai multe dintre obiectivele menționate la articolul 122 primul paragraf litera (c) din acest regulament sau dintre obiectivele enumerate la acest articol 103c, între care prevenirea și gestionarea crizelor.

14 Respectivul articol 103c alineatul (2) litera (a) precizează că prevenirea și gestionarea crizelor se concentrează pe evitarea și pe soluționarea crizelor de pe piețele de fructe și legume, acoperind în acest context, printre altele, retragerea de pe piață.

15 Articolul 122 primul paragraf din Regulamentul nr. 1234/2007 prevede:

„Statele membre recunosc organizațiile de producători care:

- (a) se compun din producători ai unuia din următoarele sectoare:

[...]

- (iii) sectorul fructelor și al legumelor în ceea ce privește agricultorii care cultivă unul sau mai multe produse din acest sector și/sau astfel de produse destinate exclusiv prelucrării;

[...]

- (b) sunt constituite la inițiativa producătorilor;

- (c) [urmăresc un] scop specific care poate, în special sau în ceea ce privește sectorul fructelor și al legumelor, să includă în special unul sau mai multe dintre următoarele obiective:
 - (i) asigurarea programării și a adaptării producției la cerere, în special în privința calității și a cantității;
 - (ii) concentrarea aprovizionării și a plasării pe piață a produselor obținute de membrii săi;
 - (iii) optimizarea costurilor de producție și reglementarea prețurilor de producție.”

16 Articolul 123 alineatele (1) și (3) din acest regulament prevede:

„(1) Statele membre recunosc organizațiile sectoriale care:

- (a) sunt constituite din reprezentanți ai activităților economice legate de producție, de comerț și/sau de transformarea produselor din sectoarele următoare:
 - (i) [sectorul] uleiului de măsline și al măslinelor de masă;
 - (ii) sectorul tutunului;
- (b) sunt formate la inițiativa totalității sau unei părți a organismelor sau asociațiilor care le compun;
- (c) au un scop precis, care se poate referi, în special, la:
 - (i) concentrarea și coordonarea ofertei și comercializarea produselor producătorilor membri;
 - (ii) adaptarea comună a producției și a transformării la cerințele pieței și ameliorarea produsului;
 - (iii) promovarea raționalizării și ameliorării producției și transformării;
 - (iv) realizarea studiilor cu privire la metodele de producție durabile și la evoluția pieței.

[...]

(3) În plus față de dispozițiile alineatului (1), statele membre recunosc, în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor, și pot recunoaște, în ceea ce privește sectorul vitivinicol, de asemenea, organizațiile interprofesionale care:

[...]

- (c) desfășoară una dintre activitățile de mai jos, iar în cazul sectorului fructelor și legumelor, două sau mai multe dintre aceste activități în una sau mai multe regiuni ale Comunității, ținând cont de interesele consumatorilor, și, fără a afecta alte sectoare, în sectorul vitivinicol având în vedere sănătatea publică și interesele consumatorilor:
 - (i) ameliorarea cunoștințelor, a transparenței producției și a pieței;
 - (ii) contribuția la o mai bună coordonare a introducerii pe piață a produselor din sectorul fructelor și legumelor și din sectorul vitivinicol, în special prin cercetare și studii de piață;
 - (iii) întocmirea de contracte tip în conformitate cu normele comunitare;
 - (iv) o mai bună exploatare a potențialului fructelor și legumelor produse și a potențialului producției din sectorul vitivinicol;
 - (v) transmiterea informațiilor și realizarea activității de cercetare necesare pentru direcționarea producției către produsele adecvate cererii pieței și gusturilor sau așteptărilor consumatorilor, în special în ceea ce privește calitatea produsului și protecția mediului;
 - (vi) căutarea unor metode de restricționare a utilizării produselor fitosanitare și a altor substanțe de acest fel și de garantare a calității produselor, precum și a protecției solului și apelor;
 - (vii) elaborarea unor metode și instrumente de îmbunătățire a calității produselor în toate stadiile de producție și comercializare și, în ceea ce privește sectorul vitivinicol, în stadiul de vinificație;
 - (viii) exploatarea potențialului agriculturii ecologice și protejarea și promovarea unei astfel de agriculturi, precum și a denumirilor de origine, a etichetelor de calitate și a indicațiilor geografice;
 - (ix) promovarea producției integrate sau a altor metode de producție ecologice;

- (x) în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor, stabilirea reglementărilor privind normele de producție și comercializare menționate în anexa XVIa punctele 2 și 3, care sunt mai stricte decât reglementările interne sau comunitare;

[...]”

17 Articolul 125a alineatele (1) și (2) din regulamentul menționat prevede:

„(1) Statutul unei organizații de producători din sectorul fructelor și al legumelor stabilește următoarele obligații ale membrilor producători, în special:

[...]

- (c) comercializarea întregii producții vizate prin intermediul organizației de producători;

[...]

(2) Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (1) litera (c), atunci când organizația de producători autorizează o astfel de acțiune și când această acțiune se desfășoară în conformitate cu condițiile stabilite de organizația de producători, membrii producători:

- (a) nu pot vinde, direct de pe exploatarea lor și/sau din afara exploatarea lor, consumatorilor, pentru nevoi personale, mai mult de un procent fix din producția și/sau produsele lor, respectivul procent fiind stabilit de către statele membre la cel puțin 10 %;
- (b) pot comercializa ei înșiși sau prin intermediul altei organizații de producători desemnate de propria organizație cantități de produse care reprezintă cantități marginale în raport cu volumul de producție comercializabil de organizația lor;
- (c) pot comercializa ei înșiși sau prin intermediul altei organizații de producători desemnate de propria organizație produse care, din cauza caracteristicilor lor, nu fac în mod obișnuit obiectul activităților comerciale ale organizației de producători respective.”

18 Articolul 125b alineatul (1) literele (c) și (g) din Regulamentul nr. 1234/2007 prevede că statele membre recunosc ca organizații de producători (în continuare „OP”) în sectorul fructelor și al legumelor toate entitățile juridice sau părți clar definite din cadrul entităților juridice care își depun candidatura în vederea recunoașterii, cu condiția, între altele, să existe suficiente dovezi că își pot desfășura activitatea în mod corespunzător, atât în timp, cât și ca eficacitate și concentrare a furnizării și să nu dețină o poziție dominantă pe o anumită piață, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru atingerea obiectivelor prevăzute la articolul 39 TFUE.

19 Articolul 125c din regulamentul menționat prevede:

„O asociație a [OP] din sectorul fructelor și al legumelor se constituie la inițiativa [OP] recunoscute și poate desfășura oricare dintre activitățile unei [OP] menționate în prezentul regulament. În acest scop, statele membre pot recunoaște, la cerere, o asociație a [OP], atunci când:

- (a) statul membru consideră că asociația este capabilă să desfășoare în mod eficient activitățile respective și
- (b) asociația nu deține o poziție dominantă pe o anumită piață, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru atingerea obiectivelor prevăzute la articolul [39 TFUE].

[...]”

20 Articolul 175 din Regulamentul nr. 1234/2007 are următorul cuprins:

„Sub rezerva unor dispoziții contrare în prezentul regulament, articolele [101-106 TFUE] și dispozițiile de punere în aplicare a acestora, sub rezerva dispozițiilor articolelor 176 și 177 din prezentul regulament, se aplică tuturor acordurilor, deciziilor și practicilor menționate la articolul [101 alineatul (1) și la articolul 102 TFUE] care se referă la producția sau comerțul cu produsele care fac obiectul prezentului regulament.”

21 Articolul 176 alineatul (1) din acest regulament prevede următoarele:

„Articolul [101 alineatul (1) TFUE] nu se aplică acordurilor, deciziilor și practicilor menționate la articolul 175 din prezentul regulament, care fac parte integrantă dintr-o organizație națională de piață sau care sunt necesare pentru realizarea obiectivelor enunțate la articolul [39 TFUE].

În special, articolul [101 alineatul (1) TFUE] nu se aplică acordurilor, deciziilor și practicilor exploatărilor agricole, asociațiilor de exploatare agricole sau asociațiilor unor asemenea asociații care aparțin unui singur stat membru, care se referă la producția sau la vânzarea produselor agricole sau utilizarea instalațiilor comune de stocare, de tratare sau de transformare a produselor agricole și din care nu decurge obligația de a practica prețuri identice, cu excepția cazului în care Comisia constată că astfel concurența este exclusă sau că obiectivele articolului [39 TFUE] sunt periclitate.”

22 Articolul 176a alineatele (1) și (4) din regulamentul menționat prevede:

„(1) Articolul [101 alineatul (1) TFUE] nu se aplică acordurilor, deciziilor și practicilor concertate ale organizațiilor interprofesionale recunoscute care au ca obiect desfășurarea activităților menționate la articolul 123 alineatul (3) litera (c) din prezentul regulament.

[...]

(4) Următoarele acorduri, decizii și practici concertate sunt în orice condiții declarate incompatibile cu normele comunitare:

- (a) acordurile, deciziile și practicile concertate care pot duce la împărțirea, sub orice formă, a piețelor în cadrul Comunității;
- (b) acordurile, deciziile și practicile concertate care pot afecta buna funcționare a organizării pieței;
- (c) acordurile, deciziile și practicile concertate care pot genera perturbări ale concurenței, care nu sunt esențiale în îndeplinirea obiectivelor politicii agricole comune urmărite prin activitatea organizației interprofesionale;
- (d) acordurile, deciziile și practicile concertate care conduc la fixarea prețurilor, fără a aduce atingere activităților desfășurate de organizațiile interprofesionale în aplicarea normelor comunitare specifice;
- (e) acordurile, deciziile și practicile concertate care pot fi discriminatorii sau pot elimina concurența cu privire la o parte substanțială din produsele respective.”

Dreptul francez

23 Articolul L. 420-1 din Code du commerce (Codul comercial) prevede:

„Sunt interzise, chiar dacă sunt efectuate prin intermediul direct sau indirect al unei societăți din cadrul grupului stabilită în afara Franței, atunci când au ca obiect sau pot avea ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței, acțiunile concertate, convențiile, înțelegerile exprese sau tacite sau coalițiile, în special atunci când acestea urmăresc:

1. să limiteze accesul pe piață sau exercitarea liberă a concurenței de către alte întreprinderi;
2. să împiedice stabilirea prețurilor prin jocul liber al pieței, favorizând, în mod artificial, majorarea sau reducerea acestora;
3. să limiteze sau să controleze producția, comercializarea, investițiile sau progresul tehnic;
4. să împartă piețele sau sursele de aprovizionare.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

24 În urma operațiunilor de inspecție și de sechestru efectuate de direction générale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes (Direcția Generală pentru Concurență, Consum și Eliminarea Fraudelor, DGCCRF, Franța) la 12 aprilie 2007, ministre de l'Économie, de l'Industrie et du Numérique (ministrul economiei, industriei și tehnologiei) a sesizat Conseil de la concurrence (Consiliul Concurenței, Franța) (devenit Autorité de la concurrence [Autoritatea din domeniul Concurenței]) cu privire la practicile puse în aplicare în sectorul producției și comercializării andivelor.

25 Prin decizia în litigiu din data de 6 martie 2012, Autorité de la concurrence a constatat că APVE, Cerafel, FNPE, Celfnord, APEF, SNE, FCE și Groupe Perle du Nord, precum și OP Fraileg, Prim'Santerre, Soleil du Nord, France endives, CAP'Endives, Marché de Phalempin, Primacoop, Sipema și Valois-Fruits au pus în aplicare pe piața andivelor o înțelegere complexă și continuă interzisă de articolul L.420-1 din Codul comercial și de articolul 101 alineatul (1) TFUE, constând într-o concertare cu privire la prețul andivelor, prin intermediul diferitor dispozitive, cum ar fi difuzarea săptămânală a unui preț minim, stabilirea unui curs pivot, instituirea unei burse de schimb, stabilirea unui preț de clichet și utilizarea deturnată a mecanismului de prețuri de retragere, într-o concertare cu privire la cantitățile de andive introduse pe piață și într-un sistem de schimburi de informații strategice care a servit la instituirea unei politici a prețurilor, întrucât aceste practici au avut ca obiect stabilirea în comun a unui preț minim de vânzare la producția de andive și au permis producătorilor și mai multor organizații profesionale ale acestora să mențină prețuri de vânzare minime, și aceasta pe o perioadă care a început în ianuarie 1998 și care era încă în curs la data adoptării deciziei în litigiu. Aceasta le-a aplicat, în consecință, sancțiuni pecuniare în valoare totală de 3 970 590 de euro.

26 În decizia în litigiu, Autorité de la concurrence a respins printre altele motivul producătorilor conform căruia acordurile în cauză ar trebui să fie considerate necesare pentru atingerea obiectivelor politicii agricole comune, pentru motivul că derogările prevăzute la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1184/2006 și la articolul 176 din Regulamentul nr. 1234/2007 nu și-ar putea găsi aplicabilitatea în speță.

27 Mai multe societăți și organisme sancționate au introdus la Cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris, Franța) o acțiune în anulare și, în subsidiar, de modificare a deciziei în litigiu.

- 28 Printr-o hotărâre din 15 mai 2014, această instanță a modificat decizia în litigiu în întregime și a decis că nu s-a stabilit că dispozițiile articolului L420-1 din Codul comercial și ale articolului 101 alineatul (1) TFUE ar fi fost încălcate. În această privință, a reținut în special că, date fiind dificultățile de interpretare a reglementării privind organizarea comună a piețelor sub aspectul întinderii exacte și al limitelor misiunii de stabilizare a prețurilor atribuite organismelor puse în discuție în cadrul regimului de derogare de la dreptul concurenței care decurge din aplicarea regulilor politicii agricole comune, nu s-a stabilit că difuzarea unor instrucțiuni privind prețul minim este, în toate împrejurările, interzisă în mod necesar și definitiv și în consecință nu s-a stabilit în mod indiscutabil că organismele respective au depășit limitele misiunilor care le-au fost atribuite prin lege în materie de regularizare a prețurilor.
- 29 Président de l’Autorité de la concurrence a formulat recurs împotriva acestei hotărâri. În susținerea recursului, acesta arată în special, în esență, că, în afara aplicării derogărilor exprese de la aplicarea articolului 101 alineatul (1) TFUE, instituite prin regulamentele de aplicare a anumitor norme privind concurența în cazul producției și al comercializării de produse agricole, exercitarea misiunilor încredințate OP și asociațiilor de OP (denumite în continuare „AOP”) nu poate fi concepută decât cu respectarea normelor privind concurența.
- 30 În cadrul acestei proceduri, Comisia a prezentat, în temeiul articolului 15 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101 și 102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167), observații în fața Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța). Aceasta a arătat că de la aplicabilitatea normelor de concurență ale Uniunii în sectorul agricol există nu numai derogări generale adoptate în temeiul articolului 2 din Regulamentul nr. 26 și din Regulamentul nr. 1184/2006, precum și al articolului 176 din Regulamentul nr. 1234/2007, ci și, în conformitate cu articolul 175 din același regulament, derogări specifice cuprinse în diferitele regulamente privind organizarea comună a piețelor și care atribuie organizațiilor active în domeniul producției și comercializării fructelor și legumelor anumite sarcini speciale care pot intra în mod normal sub incidența interdicțiilor prevăzute de normele privind concurența. În speță, pentru perioada de până la sfârșitul anului 2007, ar fi vorba despre Regulamentul nr. 2200/96, iar pentru perioada începând de la 1 ianuarie 2008, despre Regulamentul nr. 1182/2007, încorporat în Regulamentul nr. 1234/2007. Comisia estimează totuși că principalele comportamente în discuție în litigiul principal, și anume mecanismele de prețuri minime convenite în cadrul principalelor AOP, se situează în afara atribuțiilor specifice prevăzute de organizarea comună a pieței în cauză și nu se poate considera că sunt acoperite de aceste derogări specifice.
- 31 În această privință, Cour de cassation (Curtea de Casație) arată că, în Hotărârea din 9 septembrie 2003, Milk Marque și National Farmers’ Union (C-137/00, EU:C:2003:429), precum și în Hotărârea din 19 septembrie 2013, Panellinos Syndesmos Viomichanion Metapoisis Kapnou (C-373/11, EU:C:2013:567), Curtea a hotărât că articolul 42 TFUE stabilește principiul aplicabilității normelor europene de concurență în sectorul agricol și că menținerea unei concurențe efective pe piețele produselor agricole face parte dintre obiectivele politicii agricole comune, considerând că, chiar și în ceea ce privește normele Tratatului FUE în materie de concurență, această dispoziție acordă supremație obiectivelor politicii agricole comune în raport cu cele ale politicii în materie de concurență.
- 32 Totuși, aceasta consideră că Curtea nu s-a pronunțat încă cu privire la existența unor „derogări specifice” menționate de Comisie și nu a precizat, dacă este cazul, relația acestora cu „derogările generale” enunțate de regulamentele de aplicare a normelor privind concurența în sectorul agricol.

33 Prin urmare, Cour de cassation (Curtea de Casație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Acordurile, deciziile sau practicile adoptate de [OP], de [AOP] și de organizații profesionale, care ar putea fi calificate drept anticoncurențiale în raport cu articolul 101 TFUE, pot fi excluse de la aplicarea interdicției prevăzute de acest articol pentru simplul motiv că ar putea avea legătură cu misiunile încredințate acestor organizații în cadrul organizării comune a pieței [vizate], chiar dacă nu ar intra în sfera niciuneia dintre derogările generale prevăzute succesiv la articolul 2 din Regulamentele [nr. 26] și [nr. 1184/2006] și la articolul 176 din Regulamentul nr. 1234/2007 [...]?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ, articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2200/96, articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1182/2007 și articolul 122 [primul paragraf] din Regulamentul nr. 1234/2007, care stabilesc, printre obiectivele atribuite [OP și AOP], obiectivul de regularizare a prețurilor de producție și pe cel de adaptare a producției la cerere, în special în privința cantității, trebuie interpretate în sensul că practicilor de stabilire colectivă a unui preț minim, de concertare cu privire la cantitățile introduse pe piață sau de schimb de informații strategice, puse în aplicare de aceste organizații sau de asociațiile lor, nu li se aplică interdicția înțelegerilor anticoncurențiale, în măsura în care urmăresc realizarea acestor obiective?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 34 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 101 TFUE coroborat cu articolul 2 din Regulamentul nr. 26, cu articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2200/96, cu articolul 2 din Regulamentul nr. 1184/2006, cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1182/2007, precum și cu articolul 122 primul paragraf și cu articolele 175 și 176 din Regulamentul nr. 1234/2007 trebuie interpretat în sensul că practici precum cele în discuție în litigiul principal, prin care OP, AOP și organizațiile profesionale care fac parte din sectorul andivelor stabilesc în mod colectiv prețuri minime de vânzare, se concertează cu privire la cantitățile introduse pe piață și schimbă informații strategice, sunt excluse din domeniul de aplicare al interdicției privind înțelegerile, prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 35 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că andivele intră în categoria „Legume, plante, rădăcini și tuberculi alimentari” vizată în anexa I la Tratatul FUE și, prin urmare, sunt supuse, în temeiul articolului 38 TFUE, dispozițiilor articolelor 39-44 TFUE privind politica agricolă comună.
- 36 Articolul 42 TFUE stabilește că dispozițiile capitolului referitor la normele privind concurența se aplică producției și comercializării produselor agricole numai în măsura stabilită de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene în cadrul dispozițiilor și în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 43 alineatul (2) TFUE, având în vedere obiectivele enunțate la articolul 39 TFUE. În această privință, articolul 43 alineatul (2) TFUE prevede că Parlamentul și Consiliul adoptă, între altele, dispozițiile necesare pentru îndeplinirea obiectivelor politicii agricole comune.
- 37 Astfel, în cadrul urmăririi obiectivelor constând în instituirea unei politici agricole comune și stabilirea unui sistem de concurență nedenaturată, articolul 42 TFUE recunoaște prevalența politicii agricole comune asupra obiectivelor tratatului în domeniul concurenței și competența legiuitorului Uniunii de a decide în ce măsură normele în materie de concurență se aplică în sectorul agricol (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 octombrie 1994, Germania/Consiliul, C-280/93, EU:C:1994:367, punctul 61, și Hotărârea din 12 decembrie 2002, Franța/Comisia, C-456/00, EU:C:2002:753, punctul 33).

- 38 De aici rezultă, astfel cum a arătat avocatul general la punctele 51 și 56 din concluzii, că intervențiile legiuitorului Uniunii pe acest temei nu au drept obiect stabilirea unor derogări sau a unor justificări interdicției practicilor vizate la articolul 101 alineatul (1) și la articolul 102 TFUE, ci excluderea din domeniul de aplicare al acestor dispoziții a practicilor care, dacă ar interveni în alt sector decât cel al politicii agricole comune, ar face parte din acesta.
- 39 În ceea ce privește, în particular, sectorul fructelor și al legumelor, și pentru perioadele în discuție în litigiul principal, legiuitorul Uniunii a specificat corelația dintre politica agricolă comună și normele privind concurența în mod succesiv, la articolul 1 din Regulamentul nr. 26, la articolul 1a din Regulamentul nr. 1184/2006 și apoi la articolul 175 din Regulamentul nr. 1234/2007.
- 40 În ceea ce privește această din urmă dispoziție, care reia în esență modul în care această corelație a fost specificată prin Regulamentele nr. 26 și nr. 1184/2006, ea prevede că, cu excepția unor dispoziții contrare în Regulamentul nr. 1234/2007, articolele 101-106 TFUE și dispozițiile de punere în aplicare a acestora, sub rezerva dispozițiilor articolelor 176 și 177 din acest regulament, se aplică tuturor acordurilor, deciziilor și practicilor menționate la articolul 101 alineatul (1) și la articolul 102 TFUE, care se referă la producția sau comerțul cu produsele care fac obiectul regulamentului menționat.
- 41 În sectorul fructelor și legumelor, articolele 101-106 TFUE sunt aplicabile practicilor vizate la aceste articole, pe de o parte, cu excluderea practicilor vizate la articolele 176 și 176a din Regulamentul nr. 1234/2007, și, pe de altă parte, cu excepția unor dispoziții contrare în acest regulament, astfel cum se precizează la articolul 175 din acesta.
- 42 Trebuie arătat că, potrivit articolului 122 primul paragraf din Regulamentul nr. 1234/2007, care a succedat articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2200/96, și articolului 125c din Regulamentul nr. 1234/2007, o OP sau o AOP care își desfășoară activitatea în sectorul fructelor și legumelor este însărcinată cu asigurarea planificării producției și modificării acesteia conform cererii, în special conform condițiilor de calitate și de cantitate, cu concentrarea aprovizionării și cu introducerea pe piață a produselor obținute de membrii săi sau cu optimizarea costurilor de producție și cu regularizarea prețurilor de producție.
- 43 Or, o OP sau o AOP ar putea, în scopul îndeplinirii obiectivelor vizate în aceste dispoziții, să fie constrânsă să recurgă la mijloace diferite de cele care guvernează o funcționare normală a piețelor și, în special, la anumite forme de coordonare și de concertare între producători agricoli.
- 44 În consecință, dacă nu se dorește lipsirea OP și a AOP de mijloacele care le permit să atingă obiectivele care le sunt încredințate în cadrul organizării comune a pieței la care participă – și, astfel cum se amintește în considerentul (7) al Regulamentului nr. 2200/96, al cărui element de bază îl reprezintă – și, prin urmare, dacă nu se dorește repunerea în discuție a efectului util al regulamentelor care instituie organizarea comună a piețelor în sectorul fructelor și legumelor, practicile acestor entități necesare pentru a îndeplini unul sau mai multe dintre aceste obiective trebuie să iasă, printre altele, de sub incidența interdicției înțelegerilor, prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 45 Prin urmare, în acest sector, ipotezele de inaplicabilitate a articolului 101 alineatul (1) TFUE nu se limitează numai la practicile vizate la articolele 176 și 176a din Regulamentul nr. 1234/2007, ci acoperă de asemenea practicile menționate la punctul anterior.
- 46 Prin urmare, domeniul de aplicare al acestor excluderi este de strictă interpretare.
- 47 Astfel cum Curtea a avut deja ocazia să precizeze, organizările comune ale piețelor produselor agricole nu constituie un spațiu lipsit de concurență (Hotărârea din 9 septembrie 2003, Milk Marque și National Farmers' Union, C-137/00, EU:C:2003:429, punctul 61).

- 48 Dimpotrivă, menținerea unei concurențe efective pe piețele produselor agricole face parte dintre obiectivele politicii agricole comune și ale organizării comune a piețelor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 septembrie 2003, Milk Marque și National Farmers' Union, C-137/00, EU:C:2003:429, punctele 57 și 58).
- 49 Este important să se sublinieze de asemenea că, în conformitate cu principiul proporționalității, practicile vizate nu trebuie să depășească ceea ce este strict necesar pentru atingerea obiectivului sau a obiectivelor care au fost atribuite OP sau AOP în cauză în conformitate cu reglementarea privind organizarea comună a pieței vizate.
- 50 În lumina acestor considerații, trebuie să se aprecieze dacă practici precum cele în discuție în litigiul principal, prin care OP, AOP și organizații profesionale care își desfășoară activitatea în sectorul andivelor realizează stabilirea colectivă a unor prețuri minime de vânzare, o concertare cu privire la cantitățile introduse pe piață și un schimb de informații strategice, sunt excluse din domeniul de aplicare al interdicției privind înțelegerile, prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 51 În această privință, s-a amintit la punctul 44 din prezenta hotărâre că OP și AOP constituie elementele de bază care asigură la nivelul lor funcționarea descentralizată a organizărilor comune ale pieței.
- 52 Astfel, articolul 122 primul paragraf litera (c) și articolul 125c din Regulamentul nr. 1234/2007 prevăd că, în sectorul fructelor și legumelor, statele membre recunosc OP sau AOP care, între altele, sunt însărcinate cu unul dintre obiectivele definite de legiuitorul Uniunii și enumerate la punctele (i)-(iii) ale celei dintâi dispoziții.
- 53 În consecință, inaplicabilitatea normelor privind concurența ale Uniunii justificată prin faptul că practica vizată este necesară pentru îndeplinirea unuia sau a mai multe obiective ale organizării comune a pieței vizate presupune ca această practică să fie pusă în aplicare de o entitate care este efectiv abilitată în acest sens, în conformitate cu reglementarea privind organizarea comună a acestei piețe și care, prin urmare, a făcut obiectul unei recunoașteri de către un stat membru.
- 54 O practică adoptată în cadrul unei entități nerecunoscute de un stat membru pentru a urmări unul dintre aceste obiective nu poate ieși de sub incidența interdicției practicilor vizate la articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 55 Ar trebui să se regăsească în această situație în special practicile organizațiilor profesionale, precum, în cauza principală, APVE, SNE, precum și FCE, în legătură cu care nu reiese nici din dosarul cauzei, nici din răspunsurile la întrebările adresate de Curte că ar fi făcut obiectul unei recunoașteri de către autoritățile franceze în calitate de OP, de AOP sau de organizație interprofesională în sensul articolului 123 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1234/2007, aspect a cărui verificare este în sarcina instanței de trimitere.
- 56 În ceea ce privește practicile puse în aplicare de o OP sau de o AOP, trebuie subliniat că astfel de practici trebuie să rămână interne unei singure OP sau unei singure AOP.
- 57 Astfel, conform în special articolului 122 primul paragraf litera (c) și articolului 125b alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 1234/2007, misiunile de planificare a producției, de concentrare a ofertei și de introducere pe piață, de optimizare a costurilor de producție și de regularizare a prețurilor de producător, a căror sarcină poate fi încredințată unei OP sau unei AOP în temeiul reglementării aplicabile organizării comune a pieței vizate, nu pot privi decât producția și comercializarea produselor membrilor OP sau ai AOP vizate. Prin urmare, ele nu pot justifica anumite forme de coordonare sau de concertare decât între producători membri ai aceleiași OP sau ai aceleiași AOP recunoscute de un stat membru.

- 58 În consecință, acordurile sau practicile concertate convenite nu în cadrul unei OP sau al unei AOP, ci între OP sau între AOP, depășesc ceea ce este necesar pentru îndeplinirea acestor misiuni.
- 59 Rezultă din considerațiile prezentate la punctele 51-58 din prezenta hotărâre că practicile existente între astfel de OP sau de AOP și, *a fortiori*, practicile care implică, pe lângă astfel de OP sau de AOP, entități nerecunoscute de un stat membru în cadrul punerii în aplicare a politicii agricole comune în sectorul vizat nu pot ieși de sub incidența interdicției privind practicile vizate la articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 60 Întrucât practicile în discuție în litigiul principal ar fi fost adoptate nu în cadrul aceleiași OP sau al aceleiași AOP, ci între mai multe OP, mai multe AOP, precum și mai multe entități nerecunoscute în cadrul organizării comune a pieței andivelor, ele nu pot fi excluse din domeniul de aplicare al interdicției privind înțelegerile, prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE.
- 61 În ceea ce privește în continuare practicile convenite între producători membri ai aceleiași OP sau ai aceleiași AOP recunoscute de un stat membru, trebuie amintit că, în temeiul politicii agricole comune în sectorul fructelor și legumelor, OP sau AOP recunoscute trebuie să fie tocmai însărcinate cu cel puțin unul dintre cele trei obiective vizate la articolul 122 primul paragraf litera (c) din Regulamentul nr. 1234/2007 și amintite la punctul 42 din prezenta hotărâre.
- 62 Rezultă de aici că inaplicabilitatea normelor privind concurența ale Uniunii, în sectorul fructelor și legumelor, în cazul unei practici nevizate la articolele 176 și 176a din Regulamentul nr. 1234/2007, presupune că practica convenită în cadrul OP sau al AOP vizate se înscrie în mod efectiv și strict în urmărirea obiectivului sau a obiectivelor care i-au fost atribuite în conformitate cu reglementarea privind organizarea comună a pieței vizate.
- 63 În ceea ce privește obiectivele vizate la punctele 42 și 61 din prezenta hotărâre, este necesar să se arate că obiectivul de a asigura planificarea producției și adaptarea ei la cerere, cel de a concentra oferta și de a introduce pe piață producția membrilor, precum și cel de regularizare a prețurilor de producător implică în mod necesar schimburi de informații strategice între producătorii individuali membri ai OP sau ai AOP vizate, destinate în special cunoașterii caracteristicilor producției acestora. Astfel, schimburile de informații strategice între producătorii aceleiași OP sau ai aceleiași AOP pot fi proporționale dacă intervin efectiv în vederea îndeplinirii obiectivului sau a obiectivelor atribuite acestei OP sau acestei AOP și sunt limitate numai la informațiile strict necesare în acest scop.
- 64 Obiectivul regularizării prețurilor de producător în vederea asigurării unui nivel de trai echitabil pentru populația agricolă poate justifica de asemenea o coordonare între producătorii agricoli ai aceleiași OP sau ai aceleiași AOP cu privire la volumele de produse agricole introduse pe piață, astfel cum reiese din considerentul (16) al Regulamentului nr. 2200/96, precum și din regimul intervențiilor al căror principiu de funcționare a fost stabilit la articolul 23 din acest regulament și a fost reformat prin articolul 103c alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1234/2007.
- 65 În plus, obiectivul concentrării ofertei în vederea consolidării poziției producătorilor în raport cu o cerere din ce în ce mai concentrată poate de asemenea să justifice o anumită formă de coordonare a politicii tarifare a producătorilor agricoli individuali în cadrul unei OP sau al unei AOP. Se regăsește în special această situație atunci când s-a încredințat unei OP sau unei AOP vizate, de membrii săi, sarcina de a comercializa întreaga lor producție, astfel cum impune, cu excepția unor cazuri particulare, articolul 125a alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 1234/2007 coroborat cu articolul 125c din acest regulament.
- 66 În schimb, stabilirea colectivă a unor prețuri minime de vânzare în cadrul unei OP sau al unei AOP nu poate fi considerată, din perspectiva practicilor necesare pentru îndeplinirea misiunilor care le sunt încredințate în cadrul organizării comune a pieței vizate, ca fiind proporțională cu obiectivele de regularizare a prețurilor sau de concentrare a ofertei atunci când nu permite producătorilor care își

comercializează ei înșiși propria producție în cazurile vizate la articolul 125a alineatul (2) din Regulamentul nr. 1234/2007 să practice un preț mai redus decât aceste prețuri minime, deoarece are drept efect scăderea nivelului deja redus al concurenței existent pe piețele produselor agricole, în special ca urmare a posibilității recunoscute producătorilor de a se grupa în OP și în AOP cu scopul de a-și concentra oferta.

67 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 101 TFUE coroborat cu articolul 2 din Regulamentul nr. 26, cu articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2200/96, cu articolul 2 din Regulamentul nr. 1184/2006, cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1182/2007, precum și cu articolul 122 primul paragraf și cu articolele 175 și 176 din Regulamentul nr. 1234/2007 trebuie interpretat în sensul că:

- practici care vizează stabilirea colectivă a unor prețuri minime de vânzare, o concertare privind cantitățile introduse pe piață sau schimburi de informații strategice, precum cele în discuție în litigiul principal, nu pot ieși de sub incidența interdicției privind înțelegerile, prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE, atunci când au fost convenite între diferite OP sau AOP, precum și cu entități nerecunoscute de un stat membru în scopul realizării unui obiectiv definit de legiuitorul Uniunii în cadrul organizării comune a pieței vizate, precum organizațiile profesionale care nu au statut de OP, de AOP sau de organizație interprofesională în sensul reglementării Uniunii, și
- practici care vizează o concertare privind prețurile sau cantitățile introduse pe piață sau schimburi de informații strategice, precum cele în discuție în litigiul principal, pot ieși de sub incidența interdicției privind înțelegerile, prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE, atunci când sunt convenite între membri ai aceleiași OP sau ai aceleiași AOP recunoscute de un stat membru și sunt strict necesare pentru îndeplinirea obiectivului sau a obiectivelor atribuite OP sau AOP vizate, în conformitate cu reglementarea Uniunii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

68 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 101 TFUE coroborat cu articolul 2 din Regulamentul nr. 26 al Consiliului din 4 aprilie 1962 de aplicare a anumitor reguli de concurență în domeniul producției și comercializării de produse agricole, cu articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 2200/96 al Consiliului din 28 octombrie 1996 privind organizarea comună a pieței în sectorul fructelor și legumelor, cu articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 1184/2006 al Consiliului din 24 iulie 2006 de aplicare a anumitor norme de concurență în domeniul producției și comerțului cu produse agricole, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007, cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1182/2007 al Consiliului din 26 septembrie 2007 de stabilire a unor norme specifice cu privire la sectorul fructelor și legumelor și de modificare a Directivelor 2001/112/CE și 2001/113/CE și a Regulamentelor (CEE) nr. 827/68, (CE) nr. 2200/96, (CE) nr. 2201/96, (CE) nr. 2826/2000, (CE) nr. 1782/2003 și (CE) nr. 318/2006 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2202/96, precum și cu

articolul 122 primul paragraf și cu articolele 175 și 176 din Regulamentul nr. 1234/2007, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 491/2009 al Consiliului din 25 mai 2009, trebuie interpretat în sensul că:

- practici care vizează stabilirea colectivă a unor prețuri minime de vânzare, o concertare privind cantitățile introduse pe piață sau schimburi de informații strategice, precum cele în discuție în litigiul principal, nu pot ieși de sub incidența interdicției privind înțelegerile, prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE, atunci când au fost convenite între diferite organizații de producători sau asociații ale organizațiilor de producători, precum și cu entități nerecunoscute de un stat membru în scopul realizării unui obiectiv definit de legiuitorul Uniunii Europene în cadrul organizării comune a pieței vizate, precum organizațiile profesionale care nu au statut de organizație de producători, de asociație a organizațiilor de producători sau de organizație interprofesională în sensul reglementării Uniunii Europene, și
- practici care vizează o concertare privind prețurile sau cantitățile introduse pe piață sau schimburi de informații strategice, precum cele în discuție în litigiul principal, pot ieși de sub incidența interdicției privind înțelegerile, prevăzută la articolul 101 alineatul (1) TFUE, atunci când sunt convenite între membri ai aceleiași organizații de producători sau ai aceleiași asociații a organizațiilor de producători recunoscute de un stat membru și sunt strict necesare pentru îndeplinirea obiectivului sau a obiectivelor atribuite organizației de producători sau asociației organizațiilor de producători vizate, în conformitate cu reglementarea Uniunii Europene.

Semnături